

Székely Mózes erdélyi fejedelem halálának 400. évfordulójára

Előző számunk folytatása

Székely Mózesről Erdély egyik legvitézesebb katonájáról, a későbbi fejedelemről iskolát neveztek el Lövétén és Siménfalván is, majd ezt követően a felsősófalviak is úgy döntöttek, hogy iskolájukat róla fogják elnevezni. Az iskolák fontosságáról gyakran kell beszélni. Az iskola a nemzet megtartó ereje és a felemelkedésének útja.

Mai gyorsuló és egyre változó világunkban, amikor - ha az Európai Unió eszmerendszerét nézve - az országhatárok jelképpé válnak és teljesen más értékekre tevődik át a hangsúly, mint a történelemben eddig, tehát amikor egyre nagyobb szerepe lesz a magas szaktudásnak és a magas szaktudással előállított értékeknek, az iskolák szerepe még jobban felértékelődik. Körünk azonban nem csak értékteremtő, hanem értékvesztő és értékeket megsemmisítő jegyeket is hordoz, ezért is meg kell becsülnünk iskoláinkat és nem szabad elveszíteni hitünket, mert ők a megtartás, a továbbélés és a gyarapodás bölcsői.

Ezért is igen fontos és becsülendő, hogy a több száz éves felsősófalvi iskola 2003. július 6-án ünnepélyes keretek között felveszi Székely Mózes Általános Iskola nevet az egyetlen erdélyi székely fejedelemről. Az ünnepség a falu református templomában kezdődött, ahol a százötven-kétszáz felsősófalvi mellett jelentős számú érdeklődő vett részt Parajdról és Alsósófalváról is. Az ünnepségen jelen volt a Parajdi Református Egyház

vegyes kórusa, a Duna Televízió udvarhelyszéki tudósítója, Jakab Endre és operatőr társa, a parajdi kábeltelevízió munkatársai, Fülöp Dénes, az Udvarhelyi Híradó újságírója. A Duna Televízió 2000. augusztus 9-én sugározta a Régiók műsorban az iskolanévadó ünnepségről és általában Felsősófalváról készített kisfilmjét, mely műsort Tanos Miklós szerkesztette. A Duna Televízió műsorában dr. Szekeres Sándor Sóvidékről, Székely Mózes erdélyi fejedelemről és Felsősófalváról beszélt, az iskola akkori igazgatónöje, Nagy Gabriella pedig a sóvidéki több évszázados magyar tannyelvű oktatásról és az iskola fontosságáról tartott méltató beszédet. A műsorban bemutatták a névadó ünnepség előtti református istentiszteletet, majd a méltató beszédek után a Parajdi Vegyes Kórus, a Felsősófalvi Vegyes Kórus szereplését és a felsősófalvi óvodások sóvidéki székely táncát.

Az ünnepség elején a református templomban Szász Tibor lelkész és felesége, valamint Parajdi Mária gyönyörű szép református zsoltárokat és középkori magyar énekeket énekeltek, zenekísérettel. A templom úrasztala mellett két székelyharisnyás, csizmás fiatal fiú állott díszőrséget, egyikük kezében Székely Mózes egykori harci lobogójának másolata volt. Szász Tibor református lelkész gyönyörű méltató beszédet tartott az unitárius Székely Mózesről, alapozva a tragikus körülmények közt elhunyt fejedelem jelmondatára, mely a következő: DOMINUS PRO-

TECTOR MEUS. Az Úr az én őriző pásztorem. Felsősófalva református templomában Szász Tibor lelkész csodálatosan zengő prédikációját meg kell örökíteni az utódoknak, mely a következőképpen szólt: „**IGE. 91. Zsoltártár 9- » Az Úr az én oltalmam« Dominus Pro- tec Protector Meus.** Székely Mózes jelmondata hitvallás, mely többet árul el lelki világáról és hitfelfogásáról, mint bármilyen hosszadalmas teológiai fejtegetés, melytől visszhangos volt ama kor, amelyben élt.

A kiemelt Ige a 91. zsoltár központi gondolata. E köré tömörül mindazoknak a veszedelmeknek a felsorolása, melyek viharos életének mindennapjait fenyegették.

Ismerte a surranó nyílvessző húsba hasító fájdalmát, a csupán viszonylagos biztonságot nyújtó pajzs és páncél súlyát, a virrasztásban eltöltött csata előtti éjszakák bizonytalanságát.

Ismerte az élet-halál küzdelmek rettenetét az öldöklő tusák forgatagában, mikor ezrek és tízezrek estek el jobb és balkeze mellől. Szembeszállt az oroszlánmódra bátor és erős ellenességgel, - és sok veszedelmes csatája volt az áspiskígyóként leselkedő tegnapi jóbarát és a hitszegő szövetséges ellen. Ott járt állandóan körülötte a csataterek körül settenkedő borzalom, a hadakat tizedelő dögvész, mely ellen nem védhetett meg a Hunyadiéhoz fogható vitézség sem, csupán az isteni gondviselés.

Csak fentről jöhet oltalom! Árvák vagyunk a világon, mi, málló birodalmunk omló romjaitól felsebbzettek, új, hiúzéhsé-

gű és sakálerkölcű érdekszövetségek szorításában segínyt keresők. Árvák vagyunk, mi székelyek, minden gyepüket őrző hűségünk dacára. Immár négyszáz esztendeje nem adatik nekünk más, csak néha egy-egy árva zászló, mit bátor szív és bízni tudó lélek emel magasra, még akkor is, ha tudja, hogy csak Istentől remélhet oltalmat és segedelmet.

Az Isten által jóváhagyott, küzdelmek által kiérdemelt biztonság az, amire leginkább áhítozik a bizonytalan korszakokban élő becsületesnek maradó ember. Székely Mózes szívében egyébre se vágyott, csak erre. Hosszú építő munkával töltendő esztendőkre, jól megérdemelt győzelmei után.

Ha fél évszázaddal később születik, úgy emlegethetnénk, mint I. Rákóczi Györgyöt, akinek idején az ipar és kereskedelem kellő tiszteletnek örvendett. Mert fejedelmünk ezernyi dolga között jó gazda maradt: oda tudott figyelni a lövétei vashámorra, a sóutak forgalmának zavartalanságára. Rövid uralmának első tette, hogy pénzt veret 2-3 hónap alatt, a zilált pénzügyeket rendbehozandó . . . Nemhiába becsülték nagyra és siratták meg a szorgalmat és komolyságot értékelő százszok!

Őt követő méltó utódai, *Bocskai István és a szárnyai alatt nevelkedő Bethlen Gábor* bontják ki és szilárdítják meg nagyméretű politikai és gazdasági koncepcióit. Hírnevére homályt vet az őt követő korszak dicsősége és életét megíró krónikások rosszhiszeműsége.

Legyen a mai nap, egy töretlen hitű, bátor fejedelem jó emlékezetének újra felragyogtatása! AMEN! „(Szász

Tibor András 2000.V.27-i prédikációja, melyet a Felső-sófalvi Református Templomban tartott)”

A tiszteletes úr Isten áldását kérte a sófalviakra, az egész székely-magyar népre és végül református szokás szerint megszentelte Székely Mózes zászlaját, melyet a sófalvi egyházközség adományozott az iskolának. Székely Mózes zászlaja két oldalt kék sáv, középen pedig ezüst színű. A zászló eleje befelé mélyedve háromszög alakban bevágott, az ezüst sávon pedig egy Z betű van hímezve, mivel e betű jelképezte a Székely nevet. A parajdi énekkar szép magyar zsoltárok éneklésével zárta a templomi ünnepi műsort. A névadási ünnepség a több száz éves iskola udvarán folytatódott gyönyörű szép májusi napsütésben. Az iskola igazgatónője beszédében méltatta a sófalvi lakosságot, hogy döntésével Székely Mózeset választotta. Az igazgatónő beszéde után dr. Szekeres (Lukács) Sándor mondott ünnepi beszédet a névadással kapcsolatosan, hangsúlyozva, hogy tősgyökeres sófalviként szól az ünneplő közönséghez:

„A keresztény magyar államiság létrejöttének ezer éves évfordulóján, a felsősófalvi általános iskola névadása kapcsán örömmel állapíthatjuk meg, hogy a magyar nemzet élniakarása, értékeinek mentése és a jövőbe vetett hit nyilvánul meg egy olyan első pillantásra nem nagynak tűnő – cselekedetben, mint egy kis székelyföldi református magyar falu iskola-névadási tette. Az iskola-névadás jelkép, összesűrítve tartalmazza azt, hogy egy kis magyar közösség képes nagy távlatokban látni és gondolkodni, képes megbecsülni azokat, akik életüket

sem kímélve ki mertek állni a történelem viharában népük érdekeiért, mertek tenni és harcolni a fennmaradásért és megmaradásért. Amikor Felső-sófalva lakóinak túlnyomó többsége úgy döntött, hogy a több évszázados, magyar tan nyelvű iskolának Székely Mózes nevét adja, ezzel a döntéssel félreérthetetlenül kifejezte azon akaratát, hogy úgy akar fennmaradni és megmaradni, hogy vállalja ezer éves történelmi örökségét, nem hagyja veszni értékeit és gyermekeit oly szellemben akarja nevelni, neveltetni, hogy csírái lehessenek a következő ezer évek is.”

Az ünnepség folytatásaként Kovács Mózes nyugdíjas agrármérnök (a híres Ész Mózsi bá fia), Sófalva szülötte, Asztalos Ferenc székelyudvarhelyi RMDSZ-es parlamenti képviselő, majd a Lövétei Székely Mózes Általános Iskola igazgatója mondott beszédet. Ezt követően leleplezték Székely Mózes fejedelem márványba faragott domborműves arcképét, mely gyönyörű munkát a falu másik szülötte Parajdi Sándor készítette és adományozta az iskolának. Átadásra került Székely Mózes arcképét tipikus sóvidéki faragással készített képkereke, a képpel együtt, mely munkát szintén egy sófalvi – Fábián Sándor – készítette el. A műsort az iskola tanári kara és diákjainak verses, énekes előadása folytatta. Az ünnepi műsort a jövő reménysége a szép, tipikus magyar arcú, székelyruhás, óvodás gyermekek sóvidéki tánca folytatta. A parajdi református énekkar zárta az ünnepi műsort.

A székelyföldi Felső-sófalva újból ünnepre készül, hiszen Székely Mózes fejedelem születésének 450, halálának pe-

dig 400 éves évfordulójára 2003. júliusára ünnepséget tervez a Székely Mózes Általános Iskolában és hívja mindazokat, akik tisztelik Erdély vitéz fejedelmét.

Az a tény, hogy Székely Mózes erdélyi fejedelemről több

iskolát is elneveztek, olyan be-szédes vallomás a székelyföldi magyarság nemzeti öntudatáról, mely híven tükrözi a székelység igazi értékeit. Ezért is reméljük azt, hogy Székely Mózes gondolatai és tettei hosszú évszázadokon keresz-

tül éltetni fogják a székelyföldi magyarságot.

**Írta: Szekeres Sándor
osztályvezető**

Ünnepségek: **2003. július 6-án Felső-sófalván, július 19–20-án Brassóban az Unitárius Lelkészhivatalban.**

A szerző bemutatkozása

„Dr. Szekeres Sándor vagyok és 1954. szeptember 17-én születtem a maroszekei Erdőszentgyörgyön, Szekeres Balázs és Szekeres (szül. Fülöp) Rozália egyetlen életben maradt gyermekeként. Református vagyok, de szeretett anyai nagyanyám Fülöp Józsefné, Kelemen Mária unitárius volt. Szülőfalumnak az udvarhelyszéki Felső-sófalvát tekintem, hiszen szüleim és szinte összes felmenőim ebből a faluból származnak, én is itt nőttem fel és itt végeztem az I-VIII. osztályt. Középiskolámat Szovátán, az egyetemet pedig a Kolozsvárott a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Jogi Karán végeztem 1981-ben. Az egyetem elvégzése után jogászként dolgoztam Csíkszeredában, Farkaslakán és Székelyudvarhelyen. A Ceauşescu féle elnyomás miatt 1989 májusában Magyarországra menekültem és itt először Budapesten, majd Monoron dolgoztam jogászként. 1994 őszén megválasztottak Monor Város Jegyzőjének, majd 1999 őszétől a Határon

Túli Magyarok Hivatalának dolgozója lettem, ahol hivatali beosztásom osztályvezető. Családos ember vagyok, feleségemmel Szekeres (szül. Hompoth) Olgával 1977 augusztusában kötöttünk házasságot, mely boldog kapcsolatból két gyerekünk született: Szabolcs Sándor és Boróka Ágnes.

Már középiskolai évemben kisebb nagyobb írásokkal próbálkoztam irodalom, történelem és a filozófia terén. Ezt követően is folytattam az írást és a publikálást, míg 2002-ben megjelentettem Felső-sófalva és a Székely-Sóvidékről szóló monográfiámat, melyben külön címet szenteltem Székely Mózes erdélyi fejedelemnek. A monográfia írása közben született meg az elhatározásom, hogy Székely Mózes életéről könyvet fogok írni, hiszen eddig csak egy kis könyv jelent meg a XIX. század végén Vass Miklós tollából. Remélem az Isten megsegít abban, hogy nagy tervemet be tudom fejezni és a méltánytalanul elfeledett székely fejedelemről könyvemmel be tudom fejezni.”

Budapest, 2003. május 15.

Gálffy-Bódy Tamás: Derűs táj